

Dyspareunie a algopareunie

Selhání genitální odpovědi F52.2 (<https://mkn10.uzis.cz/prohlizec/F52.2>) (izolovaná nedostatečnost lubrikace), nebo **neorganická dyspareunie F52.6** (<https://mkn10.uzis.cz/prohlizec/F52.6>) jsou stavy rekurentního či trvalého dyskomfortu, až bolesti při koitu.

Projevy

Typicky se vyskytují nepříjemné pocity, bolest, svědění, pálení. Oblast výskytu je nejen vagina, ale i močová trubice a měchýř. Stavy se mohou objevovat při každém styku případně ojediněle, při souloži nebo až po ní, v průběhu trvání nebo jen při hlubokém pronikání mužova údu, také pouze při používání tamponů apod.

Dělení

Dle etiologie:

- **Organické příčiny** – atrofie urogenitálu, komplikace menstruačního cyklu, záněty (vulvovaginitidy, cystitida, PID), herpes genitalis, pudendální neuralgie, nedostatečná lubrikace, endometrióza, anatomické abnormality, úrazy (pánve, symfýzy, ruptura močového měchýře), prekancerózy, malignity, důsledek onkologické terapie, retroverze dělohy, adheze, leiomyomy, lichen planus, lichen sclerosus, Sjögrenův syndrom, lokální alergická reakce, hypertonus pánevního dna atd.
- **Funkční příčiny** – vertebrogenní obtíže, svalové dysbalance, dysfunkce pánevního dna atd.
- **Psychogenní příčiny** – negativní postoj k partnerovi, sexu, partnerský nesoulad, negativní zkušenosti, traumata, znásilnění, stresové stavy atd.

Dle vzniku :

- **Primární** – vznik při prvních pokusech o pohlavní styk (nedostatečná lubrikace, neohleduplná imise, infekce);
- **Sekundární** – vznik v průběhu sexuálního života (menopauza, endometrióza, záněty, operace);
- **Poporodní** – i po přirozeném porodu bez komplikací.

Dle lokalizace:

- **Povrchová** – kožní patologie, vulvodynie, nedostatečná lubrikace, vaginismus.
- **Střední** – atrofie pochvy.
- **Hluboká** – patologie pánevních orgánů, endometrióza, infekce pánve a dělohy, adheze, cysty, myomy, retroverze dělohy.

Diagnostika a terapie

Diagnostika a terapie spočívá ve spolupráci **gynekologa, urologa, psychiatra, sexuologa a fyzioterapeuta**. V terapii se snažíme odstranit primární příčinu. V symptomatické léčbě bolestí indikujeme umělou lubrikaci a lokální anestetika. Léčbu by měla, v případě potřeby, doplnit psychoterapie.

Odkazy

Reference

Zdroj

Autor: **doc. MUDr. Jaroslav Zvěřina, CSc.** (*přednosta Sexuologického ústavu 1. LF a VFN*)

- ČERNÝ, Andrej. *Diferenciální diagnostika v gynekologii a porodnictví* [online]. ©2019. [cit. 2021]. <<https://gynpo.lf1.cuni.cz/file/5577/diferencialni-diagnostika-v-gynekologii-a-porodnictvi.pdf>>.